

mjera kod spremanja ribe za vrijeme prevoza ribe automobilima, vlakom i aeroplanom.

Preuređenjem cijelog rada u slatkovodnom ribarstvu povišat će se i proizvodnja naših prirodnih i umjetnih vodenih površina. To je jedna od važnih zadaća u borbi za ispunjenje našeg Petogodišnjeg plana, važna zadaća za podizanje i procvat naše ribarske privrede, koja

se iz zaostale grane treba da podigne u tehnički naprednu granu.

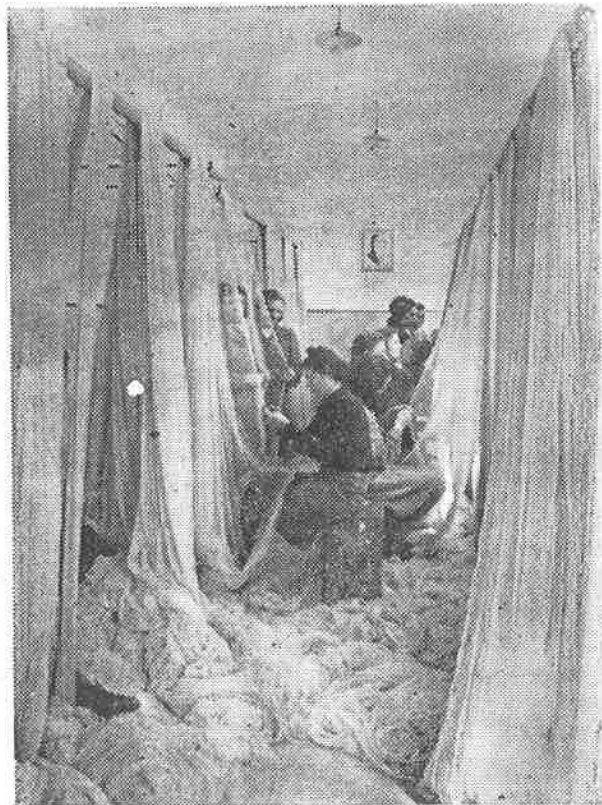
Postavljanjem ribarskog gospodarstva na tehničku osnovu, paralelno na zadružnu i naučnu osnovu, danas se već postepeno likvidira s ostacima, koje nam je ostavilo staro društvo.

Prof. Ljubica Kostić

Ribarski kalendar za godinu 1948.

Po svome sadržaju ovaj je kalendar namijenjen morskim i slatkovodnim ribarima. Opći kalendarski dio je veoma lijepo štampan te sadrži godišnje dobi, kao i mjesečeve mijene. U kalendarskom dijelu se ističu važni datumi iz političkog i kulturnog života naroda Jugoslavije, kao i bratskih slavenskih naroda te ostalog kulturnog svijeta, sa slikama pojedinih ličnosti.

Govorom maršala Tita uoči Nove Godine 1948. počinje niz članaka, koji su grupirani u tri grupe, opću, zatim »Nauka u službi ribarstva« te »Život Jadranskog mora«.

Obilna lovina mrežom kočom

Ing. Ante Cinotti, pomoćnik ministra ribarstva NRH napisao je direktivni članak »Naš Petogodišnji plan i razvitak ribarstva«. Ističe, da je među ostalim zadaćima Petogodišnjeg plana, jedan od glavnih da ukloni tehničku i privrednu zaostalost stare Jugoslavije i ujedno da eliminiira nesrazmjere između raznih grana naše privrede.

»I ribari, radnici i radnice u ribljoj industriji, kao i ostali trudbenici u raznim granama ribarstva ostvarivanjem svojih planskih zadataka doprinose svoj dio za brže podizanje životnog standarda kako sebi samima,

tako i našem radnom narodu kao cjelini«. To je put da se odstrani »bijeda, sirotinjtvo i prokleta zaostalost, koja je do jučer gospodarila u domovima većine naših radnih ljudi«.

Isto tako je istaknuto, da pred ribarima, tehničarima i rukovodiocima državnog sektora u ribolovu, u prvom redu stoje svi postavljeni zadaci, a ne manje i pred proizvođačkim ribarskim zadrugama.

Ulogu državnog i zadružnog sektora u morskom ribolovu razradio je u posebnom članku Martin Gamulin. Najvažniji je zadatak državnog sektora u ribolovu, da ovlada tehnikom za dubinski lov i uz pomoć naučnih ustanova pronade u moru položaje na kojima se nalaze najveće količine ribe. Od pravilnog rješenja ovog pitanja u prvom redu zavisi ostvarenje ulova ribe po Petogodišnjem planu.

Iz ovoga, kao i drugih zadataka državnog sektora, koje je pisac nabrojio i opisao, vidi se, da je državni sektor u ribolovu općenarodna svojina, oruđe narodne države. Nikada do sada nisu naši ribari mogli ni pomišljati da rješavaju i ostvaruju u ribolovu tako krupne zadatke, a to ne mogu ni danas kao pojedinci. To može i mora da učini njihova narodna država.

Pisac pravilno ističe, da je svaki uspjeh državnog sektora u ribarstvu jednovremeno i uspjeh svakog ribara, zadrugara i privatnika.

Razrađujući pitanje uloge proizvođačkih ribarskih zadruga, pisac umjesno upotrebljava citat Lenjina »Sa sitnim gospodarstvom ne može se izići iz bijede«. Primjenu krupnih sredstava odnosno oruđa proizvodnje mogu osigurati jedino velika kolektivna gospodarstva, a to su proizvođačke ribarske zadruge.

Opširno su u jednom članku izneseni zaključci konferencije održane u Ministarstvu ribarstva NRH sa ribarskim referentima kotarskih narodnih odbora. Oni obuhvaćaju: proizvodni plan, evidenciju plana i statistike, plansko snabdijevanje ribarskim materijalima, finansijsko planiranje, problem zadruga, problem kadrova i organizaciju ribarstva pri kotarskim narodnim odborima.

O pravu morskog ribolova piše P. B. Sambrailo na jasan i poučan način, a Vitomir Gradiška obrađuje u članku »Zadružni život u ribarstvu« nekadašnju eksploataciju ribara za vrijeme bivšeg eksploatorskog sistema, kao rad i borbu putem ribarskih zadruga, što također nije ispunilo nađe ribara u staroj Jugoslaviji. Zatim je okupator svoj bijes iskaljivao osobito na ribarima i imovini ribarskih zadruga. Poslije istjerivanja okupatora pojavio se je novi val zadružne aktivnosti sa raznim poteškoćama i slabostima, koje su postepeno svladane i danas je u morskom ribarstvu činjenica, da ekonomska snaga ribarskih proizvođačkih zadruga svakim danom

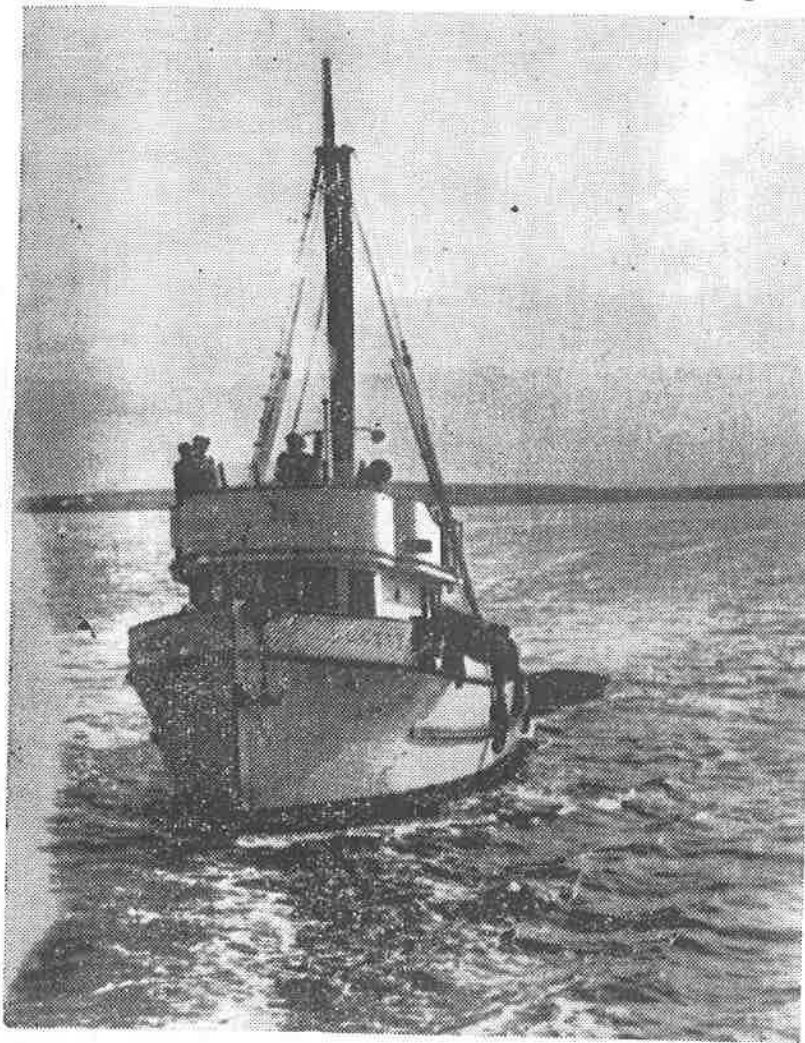
raste. Postignuti su prilični uspjesi sa velikim radnim poletom ribara-zadrugara.

Osnivanje Ministarstva ribarstva, njegovo značenje i djelokrug, obradio je Ing. Luka Krstinić, a Srećko Mureta rasčlanjuje problem povećanja ulova ribe kao najvažniji zadatak u ribarstvu.

Zatim slijedi članak o potrebi evidencije u ribarstvu od Antona Antončića, te članak o važnosti ribe za prehranu naroda od Stjepana Čmelika, kao i članak o dvjema najznačajnijim našim ribama, šaranu i srdeli, od Zdravka Talera.

O suzbijanju lova ribe dinamitom i nedozvoljenim sredstvima, te kako se poznaje riba ubijena dinamitom, piše Nikola Milić.

Ivo Braičin, Berislav Parač i Franjo Srdar obrađuju veoma važna pitanja kvaliteta, asortimana i opreme prerađene ribe, kao i pitanje savremenih tehničkih uređaja u tvornicama ribljih konzervi a osobito pitanje rashladnih uređaja i transportnih brodova za snabdijevanje tvornica svježom ribom. Pitanjem rashladnih uređaja te njihovom ulogom u plasmanu, izvozu i prerađbi ribe, bavi se i članak Ing. Luke Krstinića.

Moderni brod kočar-tunolovac

Članak Tonka Novaka »Što smo postigli kočarenjem u Dalmaciji od oslobođenja do danas?« iznosi veoma mnogo podataka i činjenica o žilavom radu na rješenju ovog problema. Isto tako članak Josipa Jeličića »Godina dana rada u Oblasnom ribolovnom poduzeću »Ribolov« Split pruža sliku upornog nastojanja ribara, ribarskih radnika i rukovodilaca da se postignu što bolji rezultati u ovladavanju tehnikom i organizacijom ribolova u državnom sektoru.

Požrtvovan rad ribara prikazan je u članku »Rad ribarske zadruge u Milni« od Jure Marinovića, a Miro Modrinić opisuje »Jedno jutro s jelšanskim kočarima«.

Prof. M. Mihailinović obrađuje plan proizvodnje kamenica, a Nedeljko Bajurin piše »Bistrina i bistrinska kamenica u prošlosti«. Lov na jegulje u Neretvi, na razne načine, opisuje Ing. Dinko Morović, a Dunko Surjan iznosi zanimljiva iskustva s parangalima.

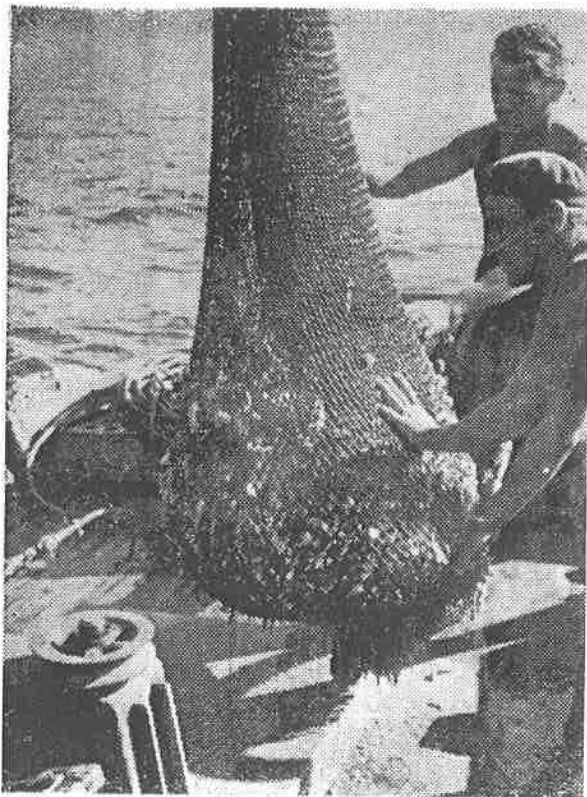
O otkupu, prevozu i prodaji svježe morske ribe piše Andrija Zambarlin, kao i o radu poduzeća »Riba« na tom sektoru. Ističe, kao nešto sasvim novo i specifično, rad ribljeg restorana »Jadran« u Beogradu, kojim rukovodi podružnica poduzeća »Riba«, u kojem se servira isključivo morska riba i ostali prehrambeni artikli, proizvodi mora.

Pitanje organizacije snabdjevanja ribarskim materijalom te pitanja ribarske brodogradnje, obuhvaćena su u tri članka sa veoma iscrpivim i raznoličnim podacima.

Grupa članaka »Nauka u službi ribarstva« počinje člankom o radu Instituta za oceanografiju i ribarstvo FNRJ u Splitu. Ovaj iako razmjerno kratak članak, iznosi među ostalim zamašan plan rada. Zatim su u članku »Rad Ribarstvene biotehologijske stanice u Splitu« prikazani rezultati, među ostalim, na ispitivanju sadržaja ulja u jetrima nekih riba, nadalje pokusi sa prerađiva-

njem pomoću vrućeg dimljenja te istraživanje morskog bilja na sadržaj nekih sirovina i t. d.

Tehniku ribolova ispitivala je Ribarstvena stanica u Sušaku, što uspješno opisuje Ing. Viktor Križanec.

Popravljanje mreža u Državnoj tvornici u Zadru

Pokusi uzgoja pamuka izvedeni su u okviru Ribarstvene stanice u Opuzenu, a Ribarska stanica u Malom Stonu opsežno radi na problemu uzgoja kamenica. Proučavanje većih mogućnosti ribolova u Južnom Jadranu vrši Stanica u Dubrovniku, kako to opisuje Dr. Stjepan Čanadija. Također jedan članak govori u glavnim crtama o nekim ribama naših rijeka jadranskog sliva.

Poučan je članak o napretku ribarstva u Sovjetskom Savezu, kao i članak o ribarstvu NR Bugarske. Prof. Dr. Grga Novak na zanimljiv način piše o ribarstvu na otoku Vršu od XVI.—XIX. stoljeća, a prof. Ramiro Bujas je iznio prikaz o ribarenju Petra Hektorovića u 16. vijeku sa posve novog stanovišta, koje nam daje drugačiju sliku i Hektorovića i njegovog pjesničkog Ribanja i ribarskog prigovaranja.

Nije nam moguće spominjati svaki pojedini članak iz kalendara, zbog ograničenog prostora, ali treba još da navedemo prikaz Dra Tome Gamulina o nevidljivom morskom svijetu, Dra Ante Ercegovića o morskim algama i njihovoj važnosti i Dra Stjepana Čanadije o tajnama morskih dubina. Zatim slijedi nekoliko članaka i manjih bilježaka Petra Giunia, napisanih na poučan i ujedno zabavan način, koji dostiže vrhunac u pričama o grdobini i postolaru Lovretu.

Grupa »Malo astronomije za naše ribare«, zatim »Lisajući stranice povijesti našeg pomorstva« te »Razne zanimljivosti« završava ovaj bogati niz materijala, što nam ga pruža kalendar za g. 1948.

Sigurno je, da nijedan ribar ili trubljenik vezan s ribarstvom svojim radom, ne će požaliti vremena ni truda, kada se dobro upozna sa sadržajem ovog kalendara.

Z. T.

Ispiti za ribarske majstore

Povjerenstvo za polaganje majstorskih ispita ribarskih majstora kod Glavne direkcije za slatkovodno ribarstvo Ministarstva ribarstva NRH održalo je ispite 28. siječnja na Ribnjačarstvu Zdenčina kraj Zagreba. Ovo povjerenstvo imenovano je sa zadatkom da osposobi naše prve ribarske majstore odgajivače ribe. Sve do sada uzgoj ribe vršili su na umjetnim ribnjacima priučeni radnici bez posebne kvalifikacije. Prošle godine uvedeni su bili na uzgajalištima ribe učenici u privredi odgajivača ribe, ali je naukovanje učenika bilo uvjetovano posebno osposobljenim ribarskim majstorima, kojih na uzgajalištima ribe nije bilo. No pošto su na ovom ispitu osposobljeni prvi ribarski majstori, to je sada riješeno i pitanje naukovanja učenika. Time je učinjen znatan doprinos na izgradnji nižeg kvalifikovanog kadra na kojem se je oskudijevalo u ovoj grani ribarstva, koja svakim danom dobiva veće značenje izgradnjom novih površina ribnjaka.

Ispitno povjerenstvo izradilo je i predložilo ispitni program, koji je posebno odobrilo Ministarstvo ribarstva. Ispitna građa sastojala se je iz predmeta općeg obrazovanja i stručnih predmeta slatkovodnog ribarstva. Prvi dio ispita bile su pismene radnje, a drugi dio usmeni ispiti. Na usmenom dijelu ispita uz ostale predmete kandidati su polagali i ispit iz poznavanja organizacije Narodne vlasti, dok su na stručnom dijelu ispita po-

sebno polagali teoretske i praktične predmete slatkovodnog ribarstva.

Svaki kandidat je napose bio zadužen da ispitnoj komisiji predloži svoj majstorski rad, koji je vlastoručno za ovaj ispit izveo. Predloženi su bili vješto izrađeni raznovrsni ribarski alati i sprave, kao dokazala vještine i spremne budućih ribarskih majstora. Uz to je svaki kandidat donio i uvjerenje uprave uzgajališta riba, u kojem je bilo navedeno, da je kandidat niz godina sa uspjehom oficiri i glumci, pripadnici visokoga društva i razbojradio u toj struci kao priučeni radnik, sa posebnom ocjenom sposobnosti.

Ispitu je pristupilo devet kandidata, a kako su isti kao priučeni ribarski radnici gotovo decenijama radili na uzgajalištima ribe, to su pokazali pred ispitnom komisijom da su dobro upoznati sa ovom granom ribarstva, te su jednoglasno proglašeni sposobnim za kvalificirane radnike ribarske majstore. Po završenom ispitu povjerenstvo je kandidatima izdalo posebne svjedodžbe o položenom ispitu ribarskog majstora odgajivača ribe.

Majstorski ispit položili su slijedeći ribarski priučeni radnici i stekli zvanje ribarskih majstora: Španić Andrija sa Ribnjačarstva u Poljani, Horki Vjenceslav sa Ribnjačarstva u Končanici, Varga Franjo sa Ribnjačarstva u Našicama, Šplajt Franjo sa Ribnjačarstva u Grudnjaku,